

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 10.12.1960, sp. zn. 4 Cz 127/60, ECLI:CZ:NS:1960:4.CZ.127.1960.1

Číslo: 23/1961

Právní věta: Výška penzijného nadlepšení sa od 1. januára 1953 neriadi stanovami penzijných fondov, ale zásadami vl. nar. č. 10/1953 Zb. v znení vl. nar. č. 18/1954 Zb.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 10.12.1960

Spisová značka: 4 Cz 127/60

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod

Předpisy: 10/1953 Sb. 18/1954 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 23/1961 sb. rozh.

Výška penzijného nadlepšenia sa od 1. januára 1953 neriadi stanovami penzijných fondov, ale zásadami vl. nar. č. 10/1953 Zb. v znení vl. nar. č. 18/1954 Zb.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 10. decembra 1960, 4 Cz 127/60.)

Navrhovateľ poberal od odporcu Slovenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave od 19. júna 1952 invalidný dôchodok podľa zák. č. 99/1948 Zb. vo výške 613,50 Kčs a výchovné na dve deti vo výške 260 Kčs. K tomuto dôchodku mu vyplácal bývalý Penzijný fond zamestnávateľa dôchodok z penzijného nadlepšenia vo výške 142 Kčs.

Výmerom z 20. septembra 1954 určil odporca, ktorý prevzal v zmysle vl. nar. č. 10/1953 Zb. výplatu nárokov z penzijného nadlepšenia, výšku nárokov z dôchodkového pripoistenia sumou 142 Kčs mesačne s účinnosťou od 1. októbra 1954.

Navrhovateľ domáhal sa zmeny tohto výmeru a v opravnom prostriedku proti výmeru odporcu uviedol, že o jeho nároku z penzijného nadlepšenia vydal odporca výmer 16. mája 1953, ktorým nositeľ poistenia súhlasil s priznaním nadlepšovacieho invalidného dôchodku na základe ustanovenia § 5 ods. 7 vyhl. č. 119/1953 Ú. v.; podľa tohto ustanovenia by obnášal dôchodok navrhovateľa 51/60 tej sumy, ktorá mu patrí po získaní plných 60-tich príspevkových mesiacov podľa § 8 bodu 3 stanov

penzijného fondu, t. j. konkrétne 1190 Kčs mesačne so zvýšením o 1/10 poistných príspevkov, ktoré navrhovateľ platil zo svojich prostriedkov v čase od 1. januára 1950 do 30. júna 1950. Podľa toho mali penzijné nároky navrhovateľa obnášať 241,20 Kčs, o ktorú sumu žiadal zvýšiť svoj nárok z penzijného nadlepenia.

Ludový súd v Žiline napadnutý výmer odporcu zrušil a určil, že navrhovateľ má z titulu dôchodkového pripoistenia, poťažne z penzijného nadlepenia nárok na nezníženú sumu podľa stanov penzijného fondu; v dôsledku toho zaviazal odporcu k vydaniu nového výmeru o výške tohto nároku a dlžné sumy poukázal navrhovateľovi do 30 dní exekúciou.

Krajský súd v Žiline rozsudok súdu prvej stolice zmenil tak, že navrhovateľovi priznal svojim rozhodnutím nárok z penzijného nadlepenia od 1. októbra 1954 v sume 250 Kčs mesačne; odporcu zaviazal súčasne poukázať navrhovateľovi dlžné sumy do 30 dní.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že rozhodnutím krajského súdu bol porušený zákon.

Odôvodnenie:

Vládne nariadenie číslo 10/1953 Zb., ktoré odstránilo roztrieštenosť a nejednotnosť v odbore penzijného nadlepenia, stanovilo niektoré nové zásady pre úpravu nárokov z tohto penzijného nadlepenia.

Zmenu v ďalšom vývoji penzijného nadlepenia priniesol potom zákon o peňažnej reforme č. 41/1953 Zb., ktorý zrušil všetky záväzky štátu z cenných papierov, ktoré tvorili prevažujúcu časť majetku zariadenia penzijného nadlepenia. Straty, ktoré takto vznikli týmto zariadením, boli vyporiadané vl. nar. č. 18/1954 Zb., ktoré premeňuje doterajšie penzijné nadlepenie, stanovené podľa zásad vl. nar. č. 10/1953 Zb., na dôchodkové pripoistenie svojho druhu, ktoré prevádza a zaručuje štát prostredníctvom Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia.

Je preto potrebné penzijné nadlepenie upraviť od 1. januára 1953 podľa zásad vl. nar. č. 10/1953 Zb. a takto upravené penzijné nadlepenie znovu podrobiť úprave podľa vl. nar. č. 18/1954 Zb.

Od 1. januára 1953 neplatia teda už stanovy penzijných fondov, ako sa mylne nazdáva krajský súd, ktorý vlastne na tejto zásade založil svoje rozhodnutie, ale len vl. nar. 10/1953 Zb. a vl. nar. č. 18/1954 Zb., ktoré pripúšťajú redukcii penzijných nárokov (porovnaj menovite § 4 vl. nar. č. 10/1953 Zb., podľa ktorého sa výška nároku - a to prípadne aj odchyľne od nárokov, ako by tieto vyplývali zo striktného znenia stanov - upraví tak, aby náklady na dávky zodpovedali hodnote úhradových prostriedkov použiteľných podľa § 3, pričom to platí aj o dôchodkoch, na ktoré vznikol nárok pred dňom začiatku účinnosti citovaného nariadenia; porovnaj tiež § 7 vl. nar. č. 18/1954 Zb.). Požiadavka redukcie penzijných nárokov je ostatne vyjadrená aj v základnom ustanovení vl. nar. č. 18/1954 Zb., ktorým je jeho § 1, podľa ktorého doterajšie formy penzijného nadlepenia nie sú v súlade s princípom socialistického dôchodkového zabezpečenia; preto akékoľvek preferenčné nakladanie s týmito nárokmi, poťažne ich oživovanie, a to dokonca s tak rozsiahlou spätnou účinnosťou, ako to urobil krajský súd v napadnutom rozhodnutí, opierajúc sa o stanovy penzijného fondu, je v odpore aj so základnou zásadou, vyjadrenou v § 1 vl. nar. č. 18/1954 Zb.

Krajský súd, vychádzajúc zo svojho nesprávneho právneho názoru, že navrhovateľovi patrí podľa stanov penzijného fondu neredukovaný nárok, nezaoberal sa okolnosťami rozhodnými z hľadiska vl. nar. č. 10/1953 Zb. a vl. nar. č. 18/1954 Zb., ako aj predpisov na ich základe vydaných (vyhl. č. 119/1953 Ú. l., vyhl. č. 125/1954 Ú. v.) menovite nezistoval, či penzijný fond nemal ku dňu vyčíslenia majetku tohto fondu (§ 3 vl. nar. č. 10/1953 Zb.) poistno matematický deficit a v akej výške (t. j.

koľko robili podľa poistno matematických výpočtov aktíva fondu, koľko robilo potrebné a nutné krytie nárokov, členov a dôchodcov fondu a či a aký sa javí v dôsledku toho poistno matematický deficit, t. j. aká suma chýbala k plnému krytiu penzijných nárokov všetkých členov) a či teda nebolo potrebné v zmysle ustanovenia § 3 vl. nar. č. 10/1953 Zb. penzijné nároky všetkých členov a dôchodcov redukovať tak, aby výška ich získaných nárokov podľa stanov fondu zodpovedala hodnote aktív, t. j. použiteľných úhradových prostriedkov fondu. Túto povinnosť mal súd už tiež vzhľadom nato, že odporca vo svojom odvolaní výslovne upozorňoval na to, že penzijný fond mal k 31. decembru 1952, t. j. ku dňu, kedy bol vyčíslený majetok tohto fondu (§ 3 vl. nar. č. 10/1953 Zb.), podľa poistno matematických výpočtov poistno matematický deficit, v dôsledku čoho obnáša redukcia nárokov všetkých členov a dôchodcov fondu 38,45 , čo by sa pravdaže prejavilo svojimi dôsledkami aj na výške penzijného nároku navrhovateľa. Pokiaľ by teda odporca predložil preukaz o hore uvedenej redukcii, obnášalo by penzijné nadlepšenie navrhovateľa pri penzijnom základe 48 000 Kčs za čas 50 mesiacov pri zaplatení príspevkov po rozhodnom dni, t. j. po 31. decembri 1949 v sume 5163 Kčs a pri redukcii 38,45 % celkovú sumu 169,42 Kčs mesačne. Za predpokladu, že zo spisov vyplývajúci penzijný základ, dĺžka doby, výška zaplateného poistného po rozhodnom dni a odporcom udávaná výška redukcie sú správne, patrilo by teda navrhovateľovi penzijné nadlepšenie v hore uvedenej sume 169,42 Kčs mesačne.

Pokiaľ krajský súd podľa zásad hore uvedených nepostupoval, porušil zákon v ustanoveniach § § 3, 4 vl. nar. č. 10/1953 Zb., § 7 vl. nar. č. 18/1954 Zb. v spojení s ustanoveniami § § 1 ods. 2, 59, 88 ods. 2 o. s. p.